

BUĞDAY

- Ülkemizin 35 milyon ton olan hububat üretiminin %56'sını buğday oluşturmaktadır.
- 2000 yılında Ülkemizin toplam tarım alanı 38.757 bin hektar, işlenen tarım alanı ise 37.817 bin hektar iken 2018 yılında tarım alanı 26.379 bin hektara, işlenen alan ise 23.200 bin hektara düşmüştür.
- 2019 yılı üretimimizin %2,5 düşüşle 19 milyon ton olduğu tahmin edilmektedir. 2020 yılı kışlık ekilişler tamamlanmış olup, gübre ve sertifikalı tohum kullanımında artış görülmektedir. Yağış miktarında gerek geçen yıl gerekse uzun yıllar ortalamasına göre düşüş gözlenmektedir.
- Ülkemizde buğday tüketimi 19 milyon ton, kişi başı tüketim ise 180-190 kg arasında değişmektedir.
- Dünya buğday üretiminin bu yıl %4,5 artışla 764 milyon ton olacağı beklenmektedir. ABD ve Çin dışındaki tüm ülkelerde üretim artışı beklenmektedir.
- 2018 yılı buğday ithalatı 5.781 bin ton, 2019 yılındaki ithalat ise 9.807bin tondur (artış %70).
- 2018 yılı buğdaya dayalı mamul madde ihracatımız 5.326 bin ton olup (un 3.308 bin ton, makarna 1.207 bin ton, bisküvi 468 bin ton, bulgur 262 bin ton, irmik 80 bin ton) buğday karşılığı 7,4 milyon tondur.
- 2019 yılında buğdaya dayalı mamul madde ihracatımız 5.070 ton olup 3.263 bin ton un (geçen yıl 3.309 bin ton), 1.274 bin ton makarna (geçen yıl 1.207 bin ton), 345 bin ton bulgur ve irmik (geçen yıl 344 bin ton),188bin ton bisküvi (geçen yıl 178 bin ton), karşılığı buğday 7.1 milyon tondur.
- 2018 yılı ekmeklik buğday ithalatı 5.376 bin ton, 2019 yılındaki ekmeklik buğday ithalatı ise 8.374 bin tondur (artış %56).
- 2018 yılı makarnalık buğday ithalatı 405 bin ton, 2019 yılındaki makarnalık buğday ithalatı ise (geçen yılki 405bin tona karşılık) 1.433 bin tondur (artış %254).
- 2019 yılında ekmeklik ve makarnalık buğday ithalatının tamamına yakını Dahilde İşleme Rejimi (DIR) kapsamında gerçekleşmiş olup halen piyasada (ekmeklik + makarnalık) eski belge kalmadığı tahmin edilmektedir.
- 2020 yılı Şubat ayı ekmeklik buğday ithalatı 564 bin ton (Ocak 567 bin ton), 01 Ocak'tan itibaren ithalat 1.131 bin tondur. (Geçen yıl aynı dönemde 1.001 bin ton.)
- 2020 yılı Şubat ayı makarnalık buğday ithalatı 96 bin ton (Ocak 333 bin ton), 01 Ocak'tan itibaren ithalat 432 bin tondur. (Geçen yıl aynı dönemde 147 bin ton.)
- 2020 yılı Şubat ayı un ihracatı 249 bin ton (Ocak 274 bin ton), 01 Ocak'tan itibaren ihracat 522 bin tondur. (Geçen yıl aynı dönemde 548 bin ton.)
- 2020 yılı şubat ayı makarna ihracatı 117 bin ton (Ocak 112 bin ton), 01 Ocak'tan itibaren ihracat 229 bin tondur. (Geçen yıl aynı dönemde 194 bin ton.)
- TMO tarafından 01.05.2019 tarihinde Kırmızı/Beyaz Sert Ekmeklik Buğday alım fiyatı bir önceki yıla göre %29 artışla ton başına 1.350 TL olarak açıklanmıştır.
- TMO tarafından ekmeklik buğday satış fiyatı 01.04.2020'de dekalitelerine göre 1.425 – 1.525 TL/Ton arasında (659.220 ton), makarnalık buğday fiyatı ise 1.745 – 1.825 TL/Ton arasında (111.598 ton) olarak açıklanmıştır.
- TMO tarafından 10.04.2020'de gerçekleştirilen 250.000 ton ekmeklik buğday ithalat ihalesinde ortalama fiyat 240\$/Ton olmuştur.
- TMO tarafından 14.01.2020'de gerçekleştirilen 550 bin ton ekmeklik buğday ithalat ihalesinde ortalama fiyat 245 \$/Ton, 100 bin ton makarnalık buğday ithalat ihalesinde ortalama fiyat 319 \$/Ton, 18.02.2020'de gerçekleştirilen 250 bin ton ekmeklik buğday ithalat ihalesinde ortalama fiyat 232\$/Ton, 50 bin ton makarnalık buğday ithalat ihalesinde ortalama fiyat 320\$/Ton, 25 bin ton yemlik arpa ithalat ihalesinde oluşan ortalama fiyat 201 \$/Ton, 11.03.2020'de gerçekleştirilen 305.000 ton ekmeklik buğday ithalat ihalesinde ortalama fiyat 225 \$/Ton, 27.03.2020'de gerçekleştirilen 175.000 ton ekmeklik buğday ithalat ihalesinde ise ortalama fiyat 249 \$/Ton'dur.
- İç piyasa ekmeklik buğday fiyatları 1.600 – 1.700 TL/Ton, makarnalık buğday fiyatları ise 1.850 – 1.950 TL/Ton arasındadır.
- Bu dönem itibari ile Polatlı Ticaret Borsası kırmızı ekmeklik buğday fiyatı ton başına ortalama 1.660 -1.750 TL/Ton, Konya Ticaret Borsası 1.635 – 1.775TL/Ton, Samsun ve Antalya limanlarında Rusya menşeli ithal buğday fiyatları ise 230-235\$/Ton arasında değişmektedir. Makarnalık buğday ithalat fiyatı ise Kanada menşeli 310 – 320 \$/Ton'dur.

ARPA

- 2018 yılı itibari ile 7,1 milyon ton olarak gerçekleşen arpa üretiminin 2019 yılında 7,6 milyon ton olarak gerçekleştiği düşünülmektedir.
- Ülkemizde hububat üretimi içerisinde arpa üretiminin payı %22'dir.
- 2020 yılında arpa üretiminde artış, ekmeklik buğday üretiminde azalış beklenmektedir.
- Ülkemizin arpa tüketimi ortalama yıllık 7-8 milyon tondur.
- Dünya arpa üretiminin bu yıl % 17 artışla 13 milyon tondan % 12,5 artışla 156 milyon ton olması beklenmektedir.
- 2018 yılı arpa ithalat miktarı 656 bin ton olarak gerçekleşmiş olup, 2019 yılındaki ithalat 526bin tondur (%20 düşüş).
- 2020 yılı Şubat ayı arpa ithalatı 217 bin ton (Ocak 152 bin ton), 01 Ocak'tan itibaren ithalat 369 bin tondur. (Geçen yıl aynı dönemde 99 ton.)
- İç piyasada ton başına 1.300-1.400 TL olarak değişen arpa fiyatları, Polatlı Ticaret Borsası'nda ortalama 1.295 – 1.340 TL/Ton, Konya Ticaret Borsası'nda ortalama 1.300 – 1.370TL/Ton olarak gerçekleşmiştir.
- İthal Rusya menşeli arpa fiyatları ton başına 180-185\$/Ton arasında değişmektedir.
- TMO tarafından 01.05.2019 tarihinde açıklanan arpa alım fiyatı bir önceki yıla göre %33 artışla ton başına 1.100 TL olarak belirlenmiştir.
- TMO tarafından arpa satış fiyatı 01.04.2020'de 1.275 TL/Ton (352.615 Ton) olarak açıklanmıştır.
- TMO tarafından 18.02.2020'de gerçekleştirilen arpa ithalat ihalesinde oluşan ortalama fiyat 201 \$/Ton'dur
- Dünya arpa üretiminin yeni sezonda bir önceki yıla göre %7 artışla 150 milyon ton olması beklenmektedir.

MISIR

- Ülkemizin mısır üretimi son 20 yılda %160 artmıştır.
- Hububat üretimimiz içerisinde mısırın payı %17'dir.Mısır hasadı Ülkemiz genelinde tamamlanmıştır.
- 2018 yılı mısır üretimi 6 milyon ton olup, 2019 yılında da yine 6 milyon ton civarında üretim olduğu düşünülmektedir. Bu yıl mısır üretiminde Ülkemizde artış beklenmektedir.
- Dünya mısır üretiminin bu yıl % 2 düşüşle 1.110 milyon ton seviyelerinde olması beklenmektedir.
- 2019 yılı mısır tüketiminin 6,5-7 milyon ton civarında olduğu düşünülmektedir.
- 2018 yılında 2.123 bin ton olan mısır ithalatı 2019 yılında 3.593 bin ton olarak gerçekleşmiş olup (artış %69), bunun % 55'i Dahilde İşleme Rejimi (DIR) kapsamındadır.
- 2020 yılı Şubat ayı mısır ithalatı 361 bin ton (Ocak 335 bin ton), 01 Ocak'tan itibaren ithalat ise 696 bin tondur. (Geçen yıl aynı dönemde 301 bin ton.)
- İç piyasada mısır fiyatı ortalama ton başına 1.250– 1.350 TL/Ton arasındadır. Polatlı Ticaret Borsasında Şubat ayında 1 adet mısır işlem görmüş olup fiyatı 1.054 TL/Ton'dur. Konya ve Adana Ticaret Borsalarında ise Şubat fiyatları 1.235 – 1.295 TL/Ton arasında gerçekleşmiştir. İthal mısır fiyatı ise ton başına Rusya'dan 180-185 \$/Ton arasında, Romanya'dan ise 180-190\$/Ton arasında değişmektedir.
- Dünya üretiminin 2020 yılında 1.122 milyon tondan 1.110 milyon tona düşmesi ve devir stoklarındaki azalma nedeniyle mısır fiyatlarında artış beklenebilir.
- TMO tarafından mısır alım fiyatı 09.08.2019 tarihinde (bir önceki yıla göre %21 artışla) 1.150 TL/Ton olarak açıklanmıştır.
- TMO tarafından mısır satış fiyatı 01.04.2020 tarihinde 1.200 TL/Ton (Güneydoğu stokları için) ve 1.250 TL/Ton (Diğer bölgeler için) (198.982 Ton) olarak açıklanmıştır.

BAKLİYAT

- Ülkemizde Güney Doğu Anadolu Bölgesinde iklimle bağlı rekolte kayıplarından dolayı 2019 yılında kırmızı mercimek üretiminde ciddi oranda düşüş olduğu düşünülmektedir.
- Kırmızı mercimek hasadı tamamlanmış olup piyasa fiyatları 4.250 –4.750 TL/Ton arasında değişmektedir. Bu fiyat TMO'nun açıkladığı 2.500 TL'nin üzerinde olduğu için TMO'ya ürün arzı olmamıştır. Kırmızı mercimek ihracat fiyatı 780 -795 \$/Ton arasındadır.
- TÜİK verilerine göre tüketim miktarı nohutta 586 bin ton, kuru fasulyede 303 bin ton, kırmızı mercimekte 677 bin ton ve yeşil mercimekte 54 bin tondur.
- 2019 yılı üretim miktarları nohutta 630 bin ton (geçen yıl 630 bin ton), kırmızı mercimekte 310 bin ton (geçen yıl 310 bin ton), yeşil mercimekte 40 bin ton (geçen yıl 43 bin ton), kuru fasulyede 225 bin ton'dur.
- Yeşil mercimek fiyatları 2.750 -3.000 TL/Ton arasındadır. TMO alım fiyatının 3.050 TL/Ton olmasına karşın TMO'ya az miktarda bir yönelme olmuştur.
- Nohutta piyasa fiyatları 3.000-3.150 TL/Ton arasındadır. TMO alım fiyatının 3.300 TL/Ton olması ürünün büyük bir çoğunlukla TMO'ya yönelmesine neden olmuştur. 2019 yılında TMO tarafından 150 bin ton civarında nohut alındığı düşünülmektedir. Kabuklu kırmızı mercimekte iç piyasa fiyatları 4.100 – 4.300 TL/Ton arasındadır. Fiyatlar, Yeşil mercimek 2.900 – 3.100 TL/Ton, Kuru fasulye 6.800 – 7.100 TL/Ton'dur. Nohut ihracat fiyatı ise 9 mm nohut için 590 – 600 \$/Ton civarındadır.
- Üreticiler kırmızı ve yeşil mercimekte piyasa fiyatlarının yüksek olması sebebi ile ürününü sanayici ve tüccara satmaktadır.
- 2019 yılında Nohut ve yeşil mercimekte İç Anadolu Bölgesinde kararma, renk değişikliği ve hastalıktan etkilenme gibi ciddi kalite problemleri olduğu değerlendirilmektedir.
- 2020 Ocak ayında nohut ihracatı 8.000 ton olarak gerçekleşmiş, mercimek ithalatı ise 55 bin tonla geçen yıl ortalamasının 2 katına çıkmıştır. Aynı dönemde kuru fasulye ithalatı 1.000 tondur. Ülkemiz nohutta net ihracatçı, mercimek ve kuru fasulyede ise hem ihracatçı hem de ithalatçı konumundadır.

ÇELTİK

- 1999-2019 yılları arasında ülkemizin çeltik üretimi %187 artış göstermiştir.
- Ülkemizin çeltik üretimi 2018 yılında 940 bin ton olup 2019 yılında 1 milyon ton (600 bin ton pirinç) olduğu düşünülmektedir.
- Ülkemizin pirinç tüketimi 2018 yılında 780 bin ton, 2019 yılında ise aynı seviyede olduğu tahmin edilmektedir.
- Ülkemiz genelinde çeltik hasatı tamamlanmıştır.
- 2018 yılında 277 bin ton olan pirinç ithalatı, 2019 yılında (geçen yılki 247 bin tona karşılık) 212 bin ton olarak gerçekleşmiştir (%14 düşüş).
- 2020 yılı Şubat ayı pirinç ithalatı 13 bin ton (Ocak ayı 13 bin ton), 01 Ocak'tan itibaren ithalat ise 26 ton'dur. (Geçen yıl aynı dönemde 29 ton.)
- TMO tarafından 17.09.2019 tarihinde Osmancık çeşidi 80 randımanlı çeltik alım fiyatı (2018 yılındaki 2.600 TL'lik fiyata %17,3 artış yapılarak) 3.050 TL/Ton olarak açıklanmıştır.
- Dünya çeltik üretimi 2020 ABD Tarım Bakanlığı verilerine göre 896 milyon ton seviyesindedir.
- Çeltik satış fiyatları iç piyasada ton başına 3.900 - 4.000 TL/Ton, pirinç (Osmancık) satış fiyatı ise 6.200 – 7.000 TL/Ton arasında (kalitesine göre) değişmektedir.
- Dünyada, Asya ve Afrika'nın nüfusunun artması talep artışı yaratacağından, ilerleyen yıllarda çeltik üretiminin artacağı tahmin edilmektedir.

TÜRİB

- 2020 Mart ayında Türkiye Ürün İhtisas Borsası'nda (TÜRİB) oluşan fiyatlar
 - Düşük Vasıflı makarnalık buğday 1.600 – 1.650 TL/Ton,
 - Arpa 1.260 – 1.300 TL/Ton
 - Mısır 1.245 – 1.290 TL/Ton
 - Ekmeklik buğday (2. Ve 3. Kalite) 1.450 – 1.650 TL/Tondur.

HAYVANCILIK

- Ülkemizde canlı hayvan sayıları 2014 yılından itibaren artış göstermektedir.
- Kırmızı et üretimi 2018 yılında 1.119 bin Ton olarak gerçekleşmiş olup hayvan sayısı büyük baş 17.2 milyon, küçükbaş 46.1 milyon adettir.
- 23 – 27 Mart 2020 tarihleri arasında canlı Dana Karkas iç piyasa fiyatları 33,52 TL/Kg, ABD dana karkas 24,73TL/Kg, AB dana karkas 25,70TL/Kg, Kuzu karkas ise 44,20 TL/Kg'dır.
- İstanbul kıyma fiyatı 44,92 TL/Kg (%2,3), kuşbaşı fiyatı 49,35TL/Kg (%2,1), Ankara kıyma fiyatı 45,43 TL/Kg (% -0,3), kuşbaşı fiyatı 50,71TL/Kg (% 2,8)'dir.
- Kümes hayvanı sayımız son yıllarda artış göstermektedir. 2018 yılında 359.2 milyon adet olan hayvan sayımıza karşın 2.157 bin ton tavuk eti üretimi ve 19.644 bin adet yumurta üretimi gerçekleşmiştir. 2019 yılında 11 aylık döneminde 350 milyon adet olan hayvan sayımıza karşın 1.953 bin ton tavuk eti üretimi ve 18.149 bin adet yumurta üretimi gerçekleşmiştir.
- 2020 Mart ayı itibarı ile yem fiyatları;
 - Etlik piliç yemi 2.410 TL/Ton (Geçen yıla göre %19)
 - Yumurta yemi 2.010 TL/Ton (Geçen yıla göre %20)
 - Süt yemi 1.560 TL/Ton (Geçen yıla göre %11)
 - Besi yemi 1.460 TL/Ton (Geçen yıla göre %15)
 - Yem hammaddesi olarak yemlik buğday 1.680 TL/Ton, soya 2.550TL/Ton, soya küspesi 2.800 TL/Ton, buğday kepeği 1.150 TL/Ton'dur.

EKONOMİK VERİLER

- TCMB 17.03.2020'de gerçekleştirdiği Para Politikası Kurulu toplantısında politika faizini %10,75'ten % 9,75'e düşürdü. (19.02.2020'de %11,25'ten %10,75'e, 24.10.2019'da %16,50'den %14'e, 12.12.2019'da %14'ten %12'ye, 16.01.2020'de %12'den %11,25'e düşürmüştü).
- Ocak ayında 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı geçen yılın aynı dönemine göre 306 bin kişi azaldı. Aynı dönemde işsizlik oranı 0,9 puanlık azalış ile %13,8, genç nüfusta işsizlik oranı 2,2 puan azalışla %24,5 seviyesinde gerçekleşti.
- Şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat birim değer endeksi %1,4, ithalat birim değer endeksi %6,1 azaldı. Aynı dönemde ihracat miktar endeksi %4,1, ithalat miktar endeksi %15,3 artış gösterdi.
- Mart ayında İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, COVID-19 salgını nedeniyle sert düşerek 35,7'ye geriledi. İhracatta en fazla daralma İtalya'da gerçekleşti.
- Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, 2,1 milyon aileye yapılacak 1.000 TL nakit yardımını, 2,3 milyon aileye daha yapacaklarını ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanamayan ücretsiz izne çıkarılanlara da maaş desteği başlatacaklarını açıkladı.
- ABD'de işsizlik maaşı başvuruları son haftada 6 milyon 606 bin oldu. Son 3 haftada işsizlik maaşına başvuranları 16 milyonu aştı.
- ABD Merkez Bankası (Fed), koronavirüs salgınından olumsuz etkilenen küçük ve orta ölçekli işletmeler ile eyalet ve yerel hükümetlere yardım etmek için 2,3 trilyon \$ tutarında ek destek paketi açıkladı.
- Uluslararası Para Fonu (IMF), Fed'in geçici olarak yabancı merkez bankalarına ABD Hazine tahvili karşılığında dolar likiditesi sağladığı programdan yararlanmak için yeterli tahvil olmaması nedeniyle, kısa vadeli dolar fonlaması sağlamak için yeni bir program tasarladı.
- Japonya, koronavirüs salgını nedeniyle 108 trilyon yen (990 milyar \$) büyüklüğünde bir teşvik paketini meclise sunacağını açıklarken ayrıca durumdan etkilenen şirketlerin vergi ödemelerine ek süre vereceğini belirtti.
- İtalya, daha önceki destek paketine ek olarak hazırladığı işletmelere ve ihracata destek verecek olan 400 milyar € büyüklüğündeki paketi onayladı.
- Avrupa Birliği ülkeleri, ülke ekonomilerini koronavirüs etkilerinden korumak için 100 milyar €'luk ücret destek programı, 200 milyar €'luk kredi garantisi ve üye ülkelerin yararlanacağı Salgın Kriz Desteği adlı 240 milyar €'luk kredi fonunu kapsayan toplam 540 milyar €'luk kurtarma paketi üzerinde anlaştı.
- İngiltere'de Mart ayında inşaat satın alma müdürleri endeksi 39,3 ile beklentilerin oldukça altına düştü.
- Almanya'da Şubat ayında fabrika siparişleri bir önceki aya göre %1,4 azaldı.
- Ülkemiz 190 ülkeye 1.780'den fazla tarımsal ürün ihracatı gerçekleştirmektedir.
- Ülkemiz fındık, kayısı, incir, kuru üzüm gibi ürünlerin ihracatında 1. Sıradadır.
- Ülkemiz Dünya un ihracatında 3,3 milyon ton ile 1.makarna ihracatında 1,3 milyon ton ile 2. Sıradadır.

POLATLI TİCARET BORSASI VERİLERİ (06.04.2020 - 14.04 2020)

- **Buğday** işlem hacmi miktarı 4.028.870 Kg, işlem hacmi tutarı 6.758.409,05 TL, işlem adedi 237, en düşük fiyat Kg başına 1,450TL, en yüksek fiyat Kg başına 1,830 TL'dir.
- **Arpa** işlem hacmi miktarı 411.200 Kg, işlem hacmi tutarı 545.343,24 TL, işlem adedi 27, en düşük fiyat Kg başına 1,200 TL, en yüksek fiyat Kg başına 1,400 TL'dir.
- **Yulaf** işlem hacmi miktarı 71.620 Kg, işlem hacmi tutarı 140.304,84 TL, işlem adedi 6, en düşük fiyatı Kg başına 1.890 TL, en yüksek fiyat Kg başına 2,000 TL'dir.
- **Mısır** işlem hacmi miktarı 150.000Kg, işlem hacmi tutarı 165.000TL, işlem adedi 1, fiyatı Kg başına 1.100 TL,

KAYNAK :

TOBB Haftalık Ekonomi Bülteni - Polatlı Ticaret Borsası Verileri - İK Tarım Üssü Piyasa Analiz Bülteni